

Brüssel, 11.5.2022
COM(2022) 204 final

2022/0147 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega muudetakse direktiivi 2011/83/EL seoses finantsteenuste kauglepingutega ja
tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/65/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 203 final} - {SWD(2022) 141 final} - {SWD(2022) 142 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Direktiiviga 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust (edaspidi „direktiiv“), püütakse tagada finantsteenuste vaba liikumine ühtsel turul, ühtlustades teatavad tarbijakaitse-eeskirjad selles valdkonnas, ning kõrgetasemeline tarbijakaitse. Kui ei ole kehtestatud tootepõhist ELi õigusakti või tarbijale suunatud finantsteenuseid hõlmavaid horisontaalseid ELi õigusnorme, kohaldatakse direktiivi horisontaalselt olemasoleva või tulevase pangandus-, krediidi-, kindlustus-, pensioni-, investeerimis- ja makseteenuse suhtes, mille kohta sõlmitakse leping kaugsidevahendit kasutades (st ilma kaupleja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalolekuta). Direktiiviga määratakse kindlaks teave, mis tuleb esitada tarbijale enne kauglepingu sõlmimist (lepingueelne teave), ja antakse teatavate finantsteenuste puhul tarbijale taganemisõigus ning kehtestatakse normid soovimatute teenuste ja teadaannete kohta.

Direktiiv on läbinud õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) kohase **hindamise**, mille tulemused on esitatud **komisjoni talituste töödokumendis**¹. Hindamise peamised tulemused saab kokku võtta kahes üldises järelduses. Esimene järeldus on, et pärast direktiivi kohaldamise algust on vastu võetud mitu tootepõhist ELi õigusakti (nt tarbijakrediidi direktiiv² ja hüpoteekkrediidi direktiiv³) ning horisontaalset ELi õigusakti (nt isikuandmete kaitse üldmäärus⁴), milles käsitletakse finantsteenustega seotud tarbijaõiguste aspekte, mis on reguleeritud ka direktiiviga. Nende hiljuti vastu võetud õigusaktide tõttu on direktiivi asjakohasus ja lisaväärtus vähenenud. Teine järeldus on, et hindamine näitas, et direktiiv on mitmes valdkonnas sellegipoolest endiselt asjakohane (nt teatavate kulukate investeringute puhul (nagu investeerimine teemantidesse) kohaldatakse jätkuvalt sätteid, mis käsitlevad õigust saada lepingueelset teavet). Hindamisel rõhutati, et loodud turvavõrk tagab tarbijatele kauglepingute sõlmimisel teataval tasemel kaitse isegi nende finantstoodete puhul, mida ükski ELi õigusakt veel ei hõlma (nt kuna puuduvad ELi õigusnormid krüptovara kohta, kohaldatakse direktiivi). Hindamisel juhiti tähelepanu ka sellele, et mitmesugune areng, nagu teenuste üha suurem digiteerimine, on mõjutanud direktiivi tulemuslikkust oma põhieesmärkide saavutamisel, milleks on tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse ja edendada finantsteenuseid käsitlevate piiriüleste kauglepingute sõlmimist.

Lisaks komisjoni mitmesugustele poliitilistele ja seadusandlikele meetmetele on **tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstus** viimase 20 aasta jooksul **kiiresti muutunud**. Finantsteenuste osutajad ja tarbijad on loobunud direktiivis nimetatud faksiaparaatidest ning tekkinud on uued turuosalised (nagu finantstehnoloogia ettevõtted) koos uute ärimudelite ja uute turustuskanalitega (nt finantsteenuste müük veebi teel). Tarbijad on valmis kasutama digivahendeid ning nad ostavad finantstooteid ja -teenuseid veebi kaudu, mistõttu kogunud

¹ Komisjoni talituste töödokument „Evaluation of Directive 2002/65/EC concerning the distance marketing of consumer financial services“, SWD(2020) 261 final.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

turuosalised peavad oma turustus- ja äritavasid kohandama. Veebist ostmist üldiselt on edendanud ka COVID-19 pandeemia ja sellest tingitud liikumispiirangud. Ses suhtes on direktiiv aidanud tagada finantsteenuste osutamise, kindlustades samal ajal kõrgetasemelise tarbijakaitse, näiteks pangandussektoris, eeskätt digitaalse registreerimise puhul⁵. Pandeemia ajal kehtestatud liikumispiirangud tähendasid seda, et tarbijate ja teenuseosutajate füüsilisi kohtumisi pankades vähendati miinimumini. Seetõttu registreeriti potentsiaalsed kliendid sagedamini digitaalselt. Sellistel juhtudel kohaldasid finantsteenuste osutajad asjaomastelt pädevatelt asutustelt arvamuse küsimisel direktiivi norme, kuna leping sõlmiti sidevahendi teel (st ilma finantsteenuse osutaja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalolekuta). Võttes arvesse hindamise tulemusi, on komisjon lisanud direktiivi REFITi-põhiseks läbivaatamiseks oma 2020. aasta tööprogrammi⁶. Selleks tegi komisjon 2021. aastal mõju hindamise, tuginedes eespool nimetatud hindamisele. Mõju hindamise tulemus on allpool esitatud seadusandlik ettepanek.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on lihtsustada ja ajakohastada õigusraamistikku, tunnistades kehtiva direktiivi kehtetuks ning lisades finantsteenuste kauglepingutega seotud tarbijaõiguste asjakohased aspektid horisontaalselt kohaldatavasse tarbijaõiguste direktiivi.

Õigusakti üldeesmärk jääb samaks: edendada finantsteenuste osutamist siseturul, tagades samal ajal kõrgetasemelise tarbijakaitse. See eesmärk saavutatakse viiel erineval moel.

- **Täielik ühtlustamine.** Ühtlase kõrgetasemelise tarbijakaitse saab kogu ühtsel turul kõige paremini tagada täieliku ühtlustamisega. Ühtlustamine tähendab, et kõigis ELi liikmesriikides on nõuded kõigile finantsteenuste osutajatele ühetaolised ning tarbijatele on tagatud ühed ja samad õigused.
- **Lepingueelne teave.** Olulise teabe esitamine õigel ajal, selgelt ja arusaadavalt kas elektroonilisel kujul või pabervormis tagab vajaliku läbipaistvuse ja võimestab tarbijaid. Selles küsimuses on ettepaneku eesmärk reguleerida, milline lepingueelne teave tuleb esitada ning kuidas ja millal tuleb see teave esitada. Täpsemalt on sätteid ajakohastatud, lisades teatavad üksikasjad, mida ei ole nimetatud direktiivis 2002/65/EÜ, näiteks on lisatud nõue, et finantsteenuse osutaja peab esitama oma e-posti aadressi. Ettepanekuga reguleeritakse ka seda, kuidas tuleb esitada teave, mis edastatakse elektrooniliselt. Samuti sätestatakse ettepanekus nõuded selle kohta, millal tuleb teave esitada, nii et tarbijatele antakse piisavalt aega, et saadud lepingueelsest teabest aru saada ja seda teavet enne lepingu tegelikku sõlmimist analüüsida.
- **Taganemisõigus.** Taganemisõigus on üks peamisi tarbijaõigusi. See on iseäranis oluline finantsteenuste valdkonnas, sest teatavad tooted ja teenused on keerulised ning neist võib olla raske aru saada. Seda õigust on tugevdatud kahel viisil: esiteks peab kaupleja tagama juhul, kui tarbija sõlmib finantsteenuse kauglepingu elektrooniliselt, taganemisnupu olemasolu, tänu millele on tarbijal lihtsam seda õigust kasutada, ja teiseks peab kaupleja teavitama tarbijat taganemisõigusest, kui tarbija on saanud lepingueelse teabe vähem kui üks päev enne lepingu sõlmimist.

⁵ Digitaalne registreerimine on protsess, mille raames tarbija ja finantsteenuse osutaja suhtlevad reaajas digitaalse kanali kaudu, ilma et nad füüsiliselt kohtuksid, selleks et tarbijast saaks finantsteenuse osutaja klient.

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Komisjoni 2020. aasta kohandatud tööprogramm“, COM(2020) 440 final.

- **Õiglus veebis.** Finantsteenuseid käsitlevaid lepinguid sõlmitakse üha enam elektrooniliselt. Seepärast on ettepanekus sätestatud konkreetsed normid, et tagada tarbijatele kõrgetasemeline kaitse finantsteenuseid käsitlevate lepingute sõlmimisel elektrooniliselt. Esiteks nähakse sellega ette nõuded, mis puudutavad piisavate selgituste andmist kaugsidevahendi teel, ka juhul, kui kasutatakse veebipõhiseid vahendeid (nt robotnõustamine või vestlusaken). Nende normidega sätestatakse nõuded teabele, mille kaupleja peab tarbijale esitama, ning tarbija võimalus nõuda veebipõhise vahendi kasutamise korral inimese sekkumist. Seega peaks tarbijal olema alati võimalik suhelda kauplejat esindava töötajaga. Ettepanekuga püütakse tagada ka seda, et kauplejad ei kallutaks tarbijaid enda huvides. Sellega seoses keelatakse kauplejatel rakendada oma veebiliideseid viisil, mis võivad kahjustada või vähendada tarbijate suutlikkust teha vabalt, iseseisvalt ja teadlikult otsuseid või valikuid.
- **Õigusnormide täitmise tagamine.** Ettepanekuga tugevdatakse ka norme, mis käsitlevad finantsteenuste osutamise suhtes kohaldatavate nõuete täitmise tagamist: sellega laiendatakse finantsteenuste kauglepingutele normide täitmise tagamist ja karistusi käsitlevad sätted, mida kohaldatakse praegu tarbijaõiguste direktiivi 2011/83/EL alusel, sealhulgas muudatused, mis on tehtud normide täitmise paremat tagamist ja ajakohastamist käsitleva direktiiviga (EL) 2019/2161 laiaulatuslike piiriüleste rikkumiste korral määratavate karistuste osas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Direktiivides 2002/65/EL ja 2011/83/EL on mitmeid sarnasusi. Mõlemad tagavad tarbijatele peamised õigused, nagu taganemisõigus ja õigus saada lepingueelset teavet. Mõlemaga reguleeritakse kauglepinguid ja mõlemaid kohaldatakse horisontaalselt üldiste õigusaktidena. Paraku on kõik finantsteenused praegu direktiivi 2011/83/EL kohaldamisalast välja jäetud. Käesoleva ettepaneku eesmärk on laiendada direktiivi 2011/83/EL kohaldamisala, lisades sellesse finantsteenuste kauglepingud. See tähendab, et kehtiva direktiivi 2011/83/EL mitut artiklit hakatakse kohaldama ka kaugturstatavate finantsteenuste suhtes. Samuti lisatakse direktiivi 2011/83/EL eraldi peatükk tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute kohta. Nii tagatakse ettepanekuga kooskõla nii tarbijakaitse kui ka finantsteenuste valdkonnas kehtivate õigusnormidega.

Käesoleva ettepanekuga tagatakse kooskõla finantsteenuste valdkonnas kehtivate õigusnormidega. Seda tänu sellele, et kahe valdkonna vahelisi suhteid reguleeritakse põhimõttel, et kui mõni kõnealuse direktiivi säte läheb vastuollu liidu teise õigusakti sättega, millega reguleeritakse konkreetseid sektoreid, siis on teise õigusakti säte ülimuslik ja seda kohaldatakse asjaomaste konkreetsete sektorite suhtes. Erilist tähelepanu on pööratud selle tagamisele, et tootepõhiste õigusaktide ja käesoleva ettepaneku kattumine oleks selgelt piiritletud, eriti lepingueelse teabe saamise õiguse, taganemisõiguse ja piisavate selgituste osas.

Käesolev ettepanek on kooskõlas kehtivate horisontaalsete õigusnormidega, mis käsitlevad muid kui direktiivis 2011/83/EL sätestatud tarbijaõigusi, sealhulgas kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul) ning direktiiviga 2006/114/EÜ (eksitava ja võrdleva reklaami kohta), mida juba kohaldatakse finantsteenuste suhtes.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepaneku eesmärgid on kooskõlas ELi poliitika ja eesmärkidega.

Ettepanek on kooskõlas ja vastastikku täiendav muude ELi õigusaktide ja poliitikameetmetega, eelkõige tarbijakaitse ja finantsteenuste valdkonnas.

Komisjon tunnistab digiülemineku märkimisväärset mõju igapäevaelule ning on seadnud digiajastule vastava Euroopa üheks oma üldeesmärgiks. 2020. aasta septembris võttis komisjon vastu [kapitaliturgude liidu tegevuskava](#) ja [digirahanduse paketi](#), sealhulgas digirahanduse strateegia ning seadusandlikud ettepanekud krüptovara ja digitaalse kerksuse kohta, et tagada konkurentsivõimeline ELi finantssektor, kus tarbijatel on juurdepääs uuenduslikele finantstoodetele, ent samal ajal on tagatud tarbijakaitse ja finantsstabiilsus. Kapitaliturgude liidu tegevuskava sisaldab arvukaid meetmeid, sealhulgas konkreetset meetet selleks, et suurendada usaldust kapitaliturgude vastu. Käesolevas ettepanekus on neid hiljutisi algatusi arvesse võetud. Sellega püütakse õigusnorme ajakohastada ja samal ajal suurendada tarbijate usaldust.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Tarbijakaitse on ELi ja ELi liikmesriikide ühine vastutusala (jagatud pädevus). Nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 169, peab EL aitama kaitsta tarbijate majanduslikke huve ning edendada nende õigust teavitamisele ja haridusele oma huvide kaitseks. Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114. See artikkel on vastavalt artikli 169 lõike 2 punktile a õiguslik alus selliste meetmete vastuvõtmisel, mis aitavad saavutada artikli 169 eesmärgi seoses ühtse turu väljakujundamisega.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtet, kuna ettepanek tehakse valdkonnas, mis ei kuulu liidu ainupädevusse.

Koos digiteerimise ja uute digivaldkonna osalejate võimaliku sisenemisega finantsturule võib eeldada, et finantsteenuste piiriülene osutamine suureneb. Seetõttu on digiajastu jaoks sobivad ühised ELi õigusnormid nii vajalikumad kui ka tulemuslikumad ELi poliitikaeesmärkide saavutamisel. Seepärast saab olemasolevaid ja tulevasti finantsteenuseid reguleerivaid horisontaalseid norme kehtestada vaid ELi õigusaktiga.

Liikmesriigid ei suuda kavandatud tegevuse eesmärgi piisavalt saavutada, mistõttu on neid eesmärgi selle tegevuse ulatuse või toime tõttu parem saavutada liidu tasandil. Aluslepinguga on ette nähtud meetmed, et tagada sellise ühtse turu loomine ja toimimine, kus on kõrgetasemeline tarbijakaitse ja osutatakse vabalt teenuseid.

- **Proportsionaalsus**

Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei minda ettepanekus selle eesmärkide saavutamiseks rangelt vajalikust kaugemale.

Kavandatud õigusnormid tekitavad teenuseosutajatele mõningaid kulusid, kuid mitte rohkem, kui peetakse vastuvõetavaks sellise kõrgeleululise ja tulevikukindla lähenemisviisi puhul, mis toob kaasa suurema kasu tarbijatele, teenuseosutajatele ja laiemale ühiskonnale.

- **Vahendi valik**

Direktiiv 2002/65/EÜ tunnistatakse kehtetuks ja direktiivi 2011/83/EL lisatakse hulk sätteid, mis käsitlevad tarbijale suunatud kaugturustatavaid finantsteenuseid. Sellega võimaldatakse liikmesriikidel muuta kehtivaid õigusakte määral, mis on vajalik kooskõla tagamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjon esitas 2006. aastal [aruande](#) direktiivi 2002/65/EÜ rakendamise kohta. Selles aruandes märkis komisjon, et ta ei ole suutnud täita direktiivi artikli 20 lõikes 1 esitatud nõudeid, sest direktiivi ülevõtmine liikmesriikides oli edasi lükkunud, ning teavitas kaasseadusandjaid, et esitab hiljem uue aruande. Komisjon esitas direktiivi artikli 20 lõikes 1 sätestatud [aruande](#) 2009. aastal.

[2017. aastal avaldatud tarbijale suunatud finantsteenuste tegevuskavas](#) võttis komisjon kohustuse hinnata, kas jaefinantsteenuste kaugmüügi turg on ikka veel asjakohane, et teha kindlaks võimalikud tarbijate riskid ja ettevõtjate võimalused sellel turul ning selle põhjal otsustada, kas on vaja muuta kaugmüüginõudeid. [2019. aastal avaldatud käitumisuuringus](#) vaadeldakse, kuidas mõjutavad tarbijate käitumist võtted, mida jaefinantsteenuste osutajad kasutavad veebis oma teenuste reklaamimisel ja lepingueelses etapis. Komisjon algatas oma [2019. aasta tööprogrammi](#) põhjal direktiivi [täieliku hindamise](#). Hindamisaruanne avaldati 2020. aasta novembris.

[2020. aastal avaldatud komisjoni talituste töödokumendist](#) ilmneb, et direktiiv 2002/65/EÜ on olnud osaliselt tulemuslik tarbijakaitse suurendamisel ning sisemiste ja väliste tökete tõttu piiratud määral tulemuslik ühtse turu konsolideerimisel. Töödokumendis jõuti järeldusele, et direktiivil on endiselt ELi lisaväärtus ning et direktiivi artiklis 1 sätestatud eesmärgid on ikka veel asjakohased. Samas on digiteerimine toonud rohkem esile mõne aspekti, mida ei ole direktiivis täielikult käsitletud, sealhulgas küsimuse, kuidas ja millal tuleks teave esitada. Samuti jõuti komisjoni 2020. aasta töödokumendis järeldusele, et kuna pärast direktiivi jõustumist on võetud järjest vastu tootepõhiseid ELi õigusakte, nagu direktiiv 2008/48/EL,⁷ direktiiv 2014/17⁸ ja direktiiv 2014/92,⁹ ning horisontaalseid ELi õigusakte, nagu määrus 2016/679,¹⁰ on õigusaktide vahel tekkinud märkimisväärsed kattumised, mis põhjustavad õiguslikke ja praktilisi raskusi.

[Komisjoni 2020. aasta tööprogrammis](#) on direktiiv kantud seoses võimaliku läbivaatamisega REFITi algatuste loetellu.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT L 257, 28.8.2014, lk 214).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon on viimastel aastatel korraldanud mitu konsultatsiooni, mil teemaks ELi tasandi õigusnormid, mida kohaldatakse tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute suhtes. Sidusrühmadega konsulteeriti seoses REFITi hindamisega, mille tulemused avaldati 2020. aastal, ja seoses mõjuhindanguga, mis koostati direktiivi REFITi kohase läbivaatamise jaoks. REFITi hindamise ja REFITi läbivaatamise raames korraldati kaks avalikku konsultatsiooni lisaks muule konsulteerimistegevusele (tarbijauuringud, sidusrühmade küsitlused ja uuringud, küsimustikud liikmesriikide ametiasutustele, kahepoolsed kohtumised, seminarid, liikmesriikide eksperdirühmade koosolekud).

Ulatuslikud konsultatsioonid võimaldasid kindlaks teha peamised probleemid. Sidusrühmade tagasisides toodi välja turu digiteerimine ja tootepõhiste õigusaktide arvu hiljutine suurenemine kui peamised tegurid, mida tuleks läbivaatamisel arvesse võtta.

Vastajad kõigist sidusrühmadest ja ELi liikmesriikidest olid nõus vajadusega parandada normi, mis reguleerib direktiivi ja tootepõhiste õigusaktide sätete kattumist. Tarbijaorganisatsioonid pooldasid direktiivi ulatuslikku läbivaatamist, näiteks kohaldamisala laiendamist, et kehtestada reeglid reklaamitegevuse kohta. Ettevõtjate esindajad pooldasid kas praeguse olukorra säilitamist seni, kuni direktiiv 2002/65/EÜ jääb laadilt horisontaalseks, või kõnealuse direktiivi kehtetuks tunnistamist. Liikmesriigid toetasid üldiselt mis tahes seadusandlikku muudatust seni, kuni säilitatakse direktiivi horisontaalsus. Liikmesriikide ametiasutused eelistasid jõulisemaid sätteid õigusnormide täitmise tagamise kohta ja samal ajal direktiivi horisontaalse laadi säilitamist.

Saadud seisukohad võeti kokku ja neid kasutati selleks, et koostada käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindang ja hinnata uute õigusnormide mõju sidusrühmadele.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon kasutas ka mitut uuringut ja aruannet, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenustega seotud küsimusi, sealhulgas 2021. aasta TETRA aruannet, mis toetab direktiivi mõjuhindangut,¹¹ konsultatsioonifirma ICF 2020. aasta uuringut, mis toetab direktiivi hindamist,¹² ning LE Europe *et al.* 2019. aasta käitumisuuringut, mis käsitleb jaefinantsteenuste turustamise ja kaugmüügi digiteerimist¹³. Arvesse võeti ka muid direktiiviga seotud uuringuid ja aruandeid, muu hulgas [ühise järelevalveasutuse vastust](#) Euroopa Komisjoni 2021. aasta veebruaris esitatud nõuandetaotlusele, mis oli seotud digirahanduse ja seotud küsimustega.

- **Mõju hindamine**

Komisjon tegi ka mõju hindamise.

Mõju hindamisel koguti teavet ja analüüsiti direktiivi sidusust muude kattuvate ELi õigusaktidega. Selleks koostati ülevaade ELi asjaomastest tootepõhistest ja eriõigusaktidest, et näha, kas direktiivi kõik olulised osad on üle võetud hilisemate ELi õigusaktidega. Vaadeldi, kas oleks võimalik direktiiv kehtetuks tunnistada, tekitamata õiguslikke lünki ja alandamata tarbijakaitse taset, ning samal ajal tagada, et edendatakse ühtset turgu kaugturustatavate

¹¹ VVA, „Study on possible impacts of a revision of the DMFSD“, 2022 (avaldatakse koos ettepanekuga).

¹² ICF, [„Evaluation of Directive 2002/65/EC on Distance Marketing of Consumer Financial Services“](#), 2020.

¹³ LE Europe, VVA Europe, Ipsos NV, ConPolicy ja Time.lex, [„Behavioural study on the digitalisation of the marketing and distance selling of retail financial services“](#), 2019.

finantstoodete ja -teenuste piiriülese müügi jaoks. Jõuti järeldusele, et kui piirduda vaid direktiivi kehtetuks tunnistamisega, on tulemuseks tarbijakaitse taseme alanemine. Seda põhjusel, et teatavate finantsteenuste suhtes, mille jaoks on juba kehtestatud ELi õigusaktid, kohaldatakse mitut direktiivi sätet (nt taganemisõigus teatavat liiki kindlustuse puhul või õigus saada lepingueelset teavet kinkekaartide puhul makseteenuste valdkonnas).

Pärast direktiivi sidususe analüüsimist ehk hindamise teises etapis vaadeldi, kas direktiivi õiguslikult olulised osad on sidusrühmade jaoks praktikas endiselt asjakohased (tulemuslikud). Teisisõnu oli eesmärk välja selgitada, kas direktiivi elemendid, mis olid endiselt asjakohased (nt taganemisõigus kindlustuse valdkonnas), mängisid olulist rolli tarbijate kaitsmisel ja ühtse turu konsolideerimisel, eriti digiteerimise kontekstis.

Teise etapi raames analüüsiti ka direktiiviga loodud turvavõrgu toimimist. Turvavõrk tähendab seda, et direktiivi norme kohaldatakse alati, kui i) turule tuleb uus toode, mille jaoks ei ole veel ELi õigusakti (nt virtuaalväeringud on finantsteenuse, mida ei ole ELi tasandi õigusaktiga veel reguleeritud), ii) tootepõhises õigusaktis ei ole sätestatud direktiiviga ette nähtud õigust (nt kindlustusalastes õigusaktides ei ole sätestatud tarbija õigust lepingust kindlaks määratud aja jooksul taganeda) ning iii) tootepõhise õigusaktiga on ette nähtud erandid ja toode jääb väljapoole tootepõhise õigusakti kohaldamisala (nt tarbijakrediiti käsitlev direktiiv 2008/48/EÜ ei hõlma tarbijakrediidilepinguid, mille summa on väiksem kui 200 eurot).

Jõuti järeldusele, et liikmesriigid on kohaldanud turvavõrku erinevatel asjaoludel ja erinevate finantsteenuste suhtes, näiteks hinnalistesse veinidesse ja teemantidesse investeerimise valdkonnas, kus käsitati kohaldatavana direktiivi sätteid lepingueelse teabe kohta. Samuti on seda kohaldatud kinkekaartidele, mis jäävad väljapoole teise makseteenuste direktiivi kohaldamisala, ja eespool nimetatud digitaalsele registreerimisele COVID-19 pandeemia ajal. Turvavõrk on osutunud oluliseks ka õigusemõistmise valdkonnas, kus liikmesriigi kohus on kohaldanud direktiivi teatavaid sätteid (lepingueelse teabe kohta) krüptoraha suhtes.

Poliitikavariandid, mida hinnati, pidades silmas algatuses kindlaks määratud eesmärkide saavutamist, olid järgmised: poliitikat ei muudeta (variant 0 (lähtestsenaarium)), direktiivi kehtetuks tunnistamine ja muud kui regulatiivsed meetmed (variant 1), põhjalik läbivaatamine (variant 2); direktiivi kehtetuks tunnistamine ning asjakohaste sätete ajakohastamine ja lisamine horisontaalsesse õigusakti (variant 3a); direktiivi kehtetuks tunnistamine ning asjakohaste sätete ajakohastamine ja lisamine tootepõhisesse õigusaktidesse (variant 3b).

Saadud andmete ja asjakohase punktisüsteemi kasutamisel saadud tulemuse põhjal osutus eelistatud poliitikavariandiks variant 3a: tunnistada direktiiv 2002/65/EÜ kehtetuks, ajakohastada artiklid, mis on endiselt asjakohased (artiklid lepingueelse teabe saamise õiguse ja taganemisõiguse kohta), ning seejärel lisada need direktiivi 2011/83/EL, laiendada direktiivi 2011/83/EL teatavate normide (nt lisamakseid, nõuete täitmise tagamist ja karistusi käsitlevate sätete) kohaldamisala tarbijale suunatud kaugturstatavatele finantsteenustele ning kehtestada uued sihtotstarbelised sätted, et tagada õiglus, kui tarbijad sõlmivad veebis finantsteenuseid käsitlevaid lepinguid. See variant võimaldab tegeleda kindlakstehtud probleemide ja seatud eesmärkidega kõige tulemuslikumal, tõhusamal ja proportsionaalsemal viisil. Lisaks tagab see tugeva sidususe.

Kavandatud seadusandlike muudatustega muudetakse finantsteenuste kaugturstuse direktiiviga loodud raamistik otstarbekohaseks, tunnistades kehtetuks sätted, mis ei ole enam asjakohased. Selle saavutamiseks astutakse viis konkreetset sammu:

- i) tagatakse tarbijale suunatud kaugturstatavaid finantsteenuseid käsitlevate õigusnormide täielik ühtlustamine;

- ii) sätestatakse normid selle kohta, milline lepingueelne teave tuleb esitada ning millal ja kuidas tuleb see teave esitada, muutes need normid digiajastu jaoks sobivaks;
- iii) lihtsustatakse olukorras, kus finantsteenust käsitlev leping sõlmitakse elektrooniliselt, taganemisõiguse kasutamist taganemisnupu abil ning tagatakse, et tarbijatele, kellel on olnud lepinguelse teabe analüüsimiseks aega vähem kui üks päev, tuletatakse pärast lepingu sõlmimist meelde nende taganemisõigust;
- iv) lisatakse kaks artiklit, et tagada õiglus veebis;
- v) tugevdatakse norme tarbijale suunatud kaugturstatavaid finantsteenuseid käsitlevate sätete täitmise tagamise kohta.

Sel viisil tagatakse õigusliku läbivaatamisega kõrgetasemeline tarbijakaitse, muudetakse asjaomased õigused digiajastu jaoks sobivaks ning säilitatakse sidusrühmade soovil turvavõrk võimalike tulevikus turule tulevate toodete jaoks.

Eelistatud poliitikavariandi rakendamisel tunnistatakse kehtiv õigusakt kehtetuks uut õigusakti koostamata. Asjakohase õigusaktina valiti välja direktiiv 2011/83/EL, milles on sarnaselt kehtetuks tunnistatava direktiiviga sätestatud horisontaalsed tarbijaõigused ja normid. Lisades kehtetuks tunnistatavas direktiivis sätestatud asjakohased õigused direktiivi 2011/83/EL, tagatakse turvavõrgu säilimine. Praeguse seisuga on kõik finantsteenused direktiivi 2011/83/EL kohaldamisalast välja jäetud. Samas on sellega juba ette nähtud õigus saada lepinguelse teavet ja taganemisõigus muud liiki kauglepingute puhul.

Erilist tähelepanu on pööratud ühelt poolt finantsteenuste spetsiifilisuse arvesse võtmisele ja teiselt poolt selle tagamisele, et direktiiv 2011/83/EL ei muutuks liiga keeruliseks. Parim kindlaks tehtud tegutsemisviis on kohaldada norme, mis on direktiivis 2011/83/EL juba sätestatud (nt sätted täitmise tagamise ja karistuste kohta), nii palju kui võimalik finantsteenuste suhtes või luua neid norme edasi arendades täpsemad reeglid (nt taganemisõiguse kasutamisega seotud taganemisnupu kohta) ja koostada neist eraldi peatükk finantsteenuseid käsitlevate kauglepingute kohta. See peatükk sisaldaks teatavaid uusi õigusnorme (nt sätted õigluse kohta veebis) ning põhineks juba kehtival normidel, mille leiab direktiivist 2002/65/EÜ või direktiivist 2011/83/EL. Lisatav peatükk puudutaks üksnes tarbijale suunatud kaugturstatavaid finantsteenuseid ning seda ei kohaldataks teiste tarbijaõiguste direktiiviga reguleeritud lepingute suhtes.

Eelistatud poliitikavariandil on positiivne mõju ka tarbijakahju vähendamisele (vähemalt 170–210 miljoni euro ulatuses) ja tarbijate usaldusele. See tekitab mõningaid kulusid finantsteenuste osutajatele (vähemalt umbes 19 miljonit eurot) ja avaliku sektori asutustele (vähemalt umbes 6 miljonit eurot).

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Direktiivi läbivaatamine on lisatud komisjoni tööprogrammi REFITi osasse. Ettepanek tekitab ettevõtjatele kulusid, kuid saavutatav õiguskindlus vähendab eeldatavasti ettevõtjate koormust.

Kavandatud algatuse lihtsustamispotentsiaal tuleneb peamiselt valitud regulatiivsest lähenemisviisist, nimelt direktiivi 2002/65/EÜ kehtetuks tunnistamisest ja väikese arvu artiklite lisamisest direktiivi 2011/83/EL. Peale selle aitavad muuta ettevõtjate jaoks finantsteenuste kaugturstamise lihtsamaks meetmed, millega lihtsustatakse teabele esitatavaid nõudeid ja kohandatakse need digikasutusele vastavaks, ning säte, kus on selgelt sõnastatud põhimõte, et kui sama olukorda reguleerivad kaks õigusakti, on konkreetset küsimust käsitlev õigusakt suurema õigusjõuga kui üksnes üldküsimusi puudutav õigusakt.

Kahaneb haldusasutuste koormus, kuna suurem õiguskindlus ja lihtsustatud õigusraamistik peaks vähendama kaebuste arvu ning parandama kindluse ja nõuetele vastavuse taset, mis muudab normide täitmise tagamise tõhusamaks. Tõhusust direktiivis sätestatud kohustuste täitmise tagamisel peaksid suurendama ka konkreetsed meetmed, millega tugevdatakse koordineerimist ja parandatakse normide täitmise tagamise tingimusi.

Mõju VKEdele ei peeta märkimisväärseks.

- **Põhiõigused**

Käesolevas ettepanekus austatakse põhiõigusi ja peetakse eelkõige kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest. Eeskätt püütakse sellega tagada täielik kinnipidamine normidest, mis käsitlevad isikuandmete kaitset, õigust omandile, diskrimineerimiskeeldu, perekonna- ja tööelu kaitset ning tarbijakaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei mõjuta ELi ega asutuste eelarvet – arvestamata tavapäraseid halduskulusid, mis tekivad ELi õigusaktiga kooskõla tagamisel –, kuna ühtki uut komiteed ei looda ja ühtki finantskohustust ei võeta.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kui direktiiv vastu võetakse, jälgib komisjon läbivaadatud direktiivi rakendamist pärast selle jõustumist. Komisjon jälgib eelkõige direktiivi mõju, võttes aluseks liikmesriikide ametiasutuste ja finantsteenuste osutajate esitatud andmed, mis hangitakse võimaluse korral olemasolevatest andmeallikatest, et vältida lisakoormuse tekitamist mitmesuguste sidusrühmadele.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Kuna ettepanekuga tehakse konkreetsed muudatused kehtivasse direktiivi, peaksid liikmesriigid kas esitama komisjonile siseriiklikesse õigusnormidesse tehtavate konkreetsete muudatuste teksti või, kui selliseid muudatusi ei tehta, selgitama, millise siseriikliku õiguse sättega juba rakendatakse ettepanekus kavandatud muudatusi.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikkel 1 – direktiivi 2011/83/EL muutmine

Ettepaneku artikliga 1 tehakse direktiivi 2011/83/EL mitu muudatust.

- (1) Ettepaneku artikli 1 lõike 1 punktidega a ja b tehakse direktiivi 2011/83/EL artiklisse 3 kolm muudatust. Esiteks lisatakse direktiivi 2011/83/EL artiklisse 3 uus lõige 1b. Kavandatud artikli 3 uus lõige 1b sisaldab viiteid kehtiva direktiivi 2011/83/EL artiklitele, mida hakatakse vahetult kohaldama finantsteenuste kauglepingute suhtes, ning selles loetletakse ka artiklid, millest koosneb kaugturstatavaid finantsteenuseid käsitlev peatükk. Selleks laiendatakse järgmiste direktiivi 2011/83/EL sätete kohaldamisala tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute suhtes: i) reguleerimise (artikkel 1), ii) mõisted (artikkel 2), iii) ühtlustamise tase, iv) maksevahendite kasutamise tasu (artikkel 19), v) lisamaksud (artikkel 22), vi) jõustamine ja karistused (artiklid 23 ja 24), vii) direktiivi imperatiivsus (artikkel 25) ning viii) teave (artikkel 26). Niiviisi

lisatakse kaupleja ja tarbija vahelised finantsteenuste kauglepingud neid küsimusi käsitlevate direktiivi 2011/83/EL normide kohaldamisalasse. Sellega kantakse hoolt selle eest, et nende finantsteenuseid käsitlevate lepingute suhtes kohaldatakse samasuguseid nõudeid kui muude müügi- ja teenuselepingute suhtes, millega tagatakse kõrgetasemeline tarbijakaitse, edendades samal ajal selliste teenuste osutamist siseturul. Laiendades täitmise tagamist ja karistusi käsitlevate normide kohaldamisala, varustatakse liikmesriikide järelevalveasutused uute eeskirjadega, et tagada tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused. Teiseks lisatakse direktiivi 2011/83/EL artikli 3 kavandatud lõikesse 1b kehtiva direktiivi 2002/65/EÜ sätteid eesmärgi ja reguleerimisala kohta (direktiivi 2002/65/EÜ artikkel 1). Kolmandaks pannakse ettepanekus ette muuta õiguskindluse tagamiseks direktiivi 2011/83/EL artikli 3 lõike 3 punkti d.

- (2) Ettepaneku artikli 1 lõikega 2 lisatakse direktiivi 2011/83/EL peatükk tarbijale suunatud finantsteenuseid käsitlevate kauglepingute kohta. Seda peatükki kohaldatakse üksnes finantsteenuste kauglepingute suhtes. Sellesse peatükki on koondatud direktiivi 2002/65/EÜ asjakohased artiklid, nimelt artiklid lepingueelse teabe saamise õiguse ja taganemisõiguse kohta, ning lisatud on kaks uut artiklit („Piisavad selgitused“ ja „Lisakaitse veebiliideste puhul“).
- (a) Säte **lepingueelse teabe saamise õiguse** kohta on sama ülesehitusega kui direktiivis 2002/65/EÜ. Ent ettepaneku artikliga 1 ajakohastatakse seda sätet ja muudetakse see sobivaks digiajastu jaoks. Sellega nähakse ette, milline teave peab tarbijani jõudma (nt lisatakse kaupleja kohustus esitada oma e-posti aadress), kuidas peab teave tarbijani jõudma (nt millal võib esitada teabe kihtidena ja millised nõuded kehtivad sellisele teabele) ning millal peaks teave tarbijani jõudma (nõue, et teave peaks jõudma tarbijani vähemalt üks päev enne lepingu tegelikku allkirjastamist).
- (b) Normid finantsteenuste kauglepingute puhul kehtiva **taganemisõiguse** kohta on üldjoontes samad kui need, mis on sätestatud direktiivis 2002/65/EÜ. Kooskõlas ettepanekuga võtta vastu tarbijakrediidi direktiiv¹⁴ on siiski lisatud sätteid selle kohta, millal peaks teave jõudma tarbijani. Kui lepingueelse teabe esitamise ja lepingu tegeliku sõlmimise vaheline aeg on lühem kui üks päev, on kaupleja, kes pakub finantsteenust kaugsidovahendi teel, kohustatud tuletama tarbijale pärast lepingu sõlmimist meelde võimalust kasutada oma taganemisõigust. Seda õigust edendatakse digivaldkonnas ka sellega, et lisatakse finantsteenuste osutaja kohustus tagada taganemisnupu olemasolu. See peaks hõlbustama taganemisõiguse kasutamist olukorras, kus tarbija on sõlminud finantsteenust käsitleva lepingu elektrooniliselt ja soovib sellest lepingust ajal, mil see on võimalik, taganeda.
- (c) Ettepanekuga lisatav peatükk sisaldab kaht artiklit, mille eesmärk on suurendada tarbijale suunatud finantsteenuste ostmisel **õiglust veebis**:
i) esitades piisavaid selgitusi, kasutades muu hulgas veebipõhiseid vahendeid, nagu robotnõustamine või vestlusaken, peab kaupleja tarbijale esitama ja lahti seletama põhiteabe, sealhulgas teabe sõlmitava finantsteenust käsitleva lepingu peamiste omaduste kohta. Lisaks võib tarbija nõuda inimese sekkumist, millega on tagatud tarbijale võimalus suhelda kauplejat esindava töötajaga;
ii) norm, mis käsitleb lisakaitset veebiliideste puhul, keelab kauplejal

¹⁴ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv tarbijakrediidi kohta, 30.6.2021, COM(2021) 347 final.

rakendada oma veebiliideses meetmeid, mis võivad kahjustada või vähendada tarbijate suutlikkust teha vabalt, iseseisvalt ja teadlikult otsuseid või valikuid. Selle sättega püütakse võimaluste piires ära hoida tarbijate kallutamist ja suurendada läbipaistvust.

Ettepaneku ülejäänud artiklid on standardsätted, mis käsitlevad ülevõtmist, jõustumist ja adressaate.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2011/83/EL seoses finantsteenuste kauglepingutega ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/65/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust¹⁵,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/65/EÜ¹⁷ on sätestatud liidu tasandil kohaldatavad normid tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstuse kohta. Samal ajal on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/83/EL¹⁸ muu hulgas kehtestatud normid, mis kehtivad kaupleja ja tarbija vahel toodete müügiks ja teenuste osutamiseks sõlmitud kauglepingute puhul.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 169 lõikega 1 ja artikli 169 lõike 2 punktiga a on ette nähtud, et liit peab aitama kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele, võttes meetmeid lepingu artikli 114 põhjal. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 38 on ette nähtud, et liidu poliitika peab tagama kõrgetasemelise tarbijakaitse.
- (3) Siseturu raames valikuvabaduse tagamiseks on finantsteenuste kauglepingute valdkonnas vaja kõrgetasemelist tarbijakaitset, et suurendada tarbijate usaldust kaugmüügi vastu.
- (4) Optimaalne viis saavutada kõikide liidu tarbijate huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse on täielik ühtlustamine. Täielik ühtlustamine on vajalik selleks, et tagada kõigi

¹⁵ ...

¹⁶ ...

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 90/619/EMÜ ning direktiive 97/7/EÜ ja 98/27/EÜ (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

liidu tarbijate huvide kõrgel ja ühesugusel tasemel kaitse ning luua hästi toimiv siseturg. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel lubada säilitada ega kehtestada käesoleva direktiiviga hõlmatud küsimustes siseriiklikke õigusnorme, mis lahknevad käesolevas direktiivis sätestatud, välja arvatud juhul, kui käesolevas direktiivis on sätestatud teisiti. Ühtlustatud sätete puudumise korral peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte.

- (5) Direktiivi 2002/65/EÜ on mitu korda läbi vaadatud. Läbivaatamiste käigus selgus, et liidu üksteise järel kehtestatud tootepõhised õigusaktid on tinginud märkimisväärse kattuvuse direktiivi 2002/65/EÜ sätetega ja et digipöörde suurendas teatavate direktiivis põhjalikult käsitlemata küsimuste pakilisust.
- (6) Digipöörde mõjul on turg arenenud suundades, mida direktiivi 2002/65/EÜ vastuvõtmise ajal ette ei nähtud. Tehnoloogia vallas sellest ajast peale toimunud kiire areng on finantsteenuste turgu märkimisväärselt muutnud. Ehkki paljud sektoripõhised õigusaktid on vastu võetud liidu tasandil, on tarbijatele pakutavad finantsteenused olulisel määral arenenud ja mitmekesisunud. Tekkinud on uued tooted, eriti internetikeskkonnas, ja nende kasutamine muutub pidevalt, sageli kiiresti ja ettearvamatu moel. Sellest seisukohast on direktiivi 2002/65/EÜ horisontaalne kohaldamine jätkuvalt asjakohane. Direktiivi 2002/65/EÜ kohaldamine selliste tarbijale suunatud finantsteenuste suhtes, mis ei ole reguleeritud sektoripõhiste liidu õigusaktidega, on seni tähendanud, et tarbijate ja kauplejate kasuks kohaldatakse ühtlustatud normide kogumit. See element, mida võib nimetada turvavõrguks, aitab tagada kõrgetasemelise tarbijakaitse ja samal ajal tagatakse sellega kauplejatele võrdsed tingimused.
- (7) Kuna üksteise järel kehtestatud sektoripõhised liidu õigusaktid kattuvad praeguseks olulisel määral direktiivi 2002/65/EÜ sätetega ja kuna digipöörde on suurendanud teatavate direktiivis põhjalikult käsitlemata küsimuste pakilisust (muu hulgas seda, kuidas ja millal tuleks tarbijale teavet esitada), tuleb läbi vaadata tarbija ja kaupleja vahel sõlmitud kauglepingud finantsteenuste kohta, tagades samal ajal juba mainitud turvavõrgu kasutamise.
- (8) Sarnaselt direktiivile 2002/65/EÜ on direktiivis 2011/83/EL sätestatud teatavate tarbijaga sõlmitud kauglepingute puhul õigus saada lepingueelset teavet ja taganemisõigus. Teisalt on õigusaktide omavaheline täiendavus piiratud, kuna direktiiv 2011/83/EL ei hõlma finantsteenuste lepinguid.
- (9) Direktiivi 2011/83/EL kohaldamisala laiendamine finantsteenustele, mille kohta on sõlmitud kaugleping, peaks tagama vajaliku täiendavuse. Tulenevalt tarbijale suunatud finantsteenuste eripärast, ennekõike nende keerukuse tõttu ei peaks aga tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute puhul kehtima kõik direktiivi 2011/83/EL sätted. Spetsiaalne peatükk normidega, mida kohaldatakse ainult tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute suhtes, peaks tagama vajaliku selguse ja õiguskindluse.
- (10) Ehkki tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute suhtes ei peaks tulenevalt nende teenuste eripärast kehtima kõik direktiivi 2011/83/EL sätted, peaksid mitu direktiivi 2011/83/EL artiklit (nagu asjakohased määratlused ning lisamakseid, jõustamist ja karistusi käsitlevad sätted) kehtima ka finantsteenuste kauglepingute suhtes. Nimetatud sätete kohaldamine tagab eri liiki kauglepingute vahelise täiendavuse. Direktiivi 2011/83/EL karistusi käsitlevate sätete kohaldamisala laiendamine tagab selle, et kauplejatele, kes on toime pannud laiaulatuslikke rikkumisi või liidu mõõtmega laiaulatuslikke rikkumisi, määratakse tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad trahvid.

- (11) Direktiivi 2011/83/EL eraldi peatükk peaks sisaldama direktiivi 2002/65/EÜ endiselt asjakohaseid ja vajalikke sätteid, eeskätt norme, mis puudutavad õigust saada lepingueelset teavet ja taganemisõigust, ning norme õigluse tagamiseks veebikeskkonnas finantsteenuste kauglepingute sõlmimise puhul.
- (12) Kuna kõige sagedamini sõlmitakse finantsteenuste kauglepinguid elektroonilisi vahendeid kasutades, peaksid normid õigluse tagamise kohta veebikeskkonnas finantsteenuste kauglepingute sõlmimise puhul aitama kaasa ELi toimimise lepingu artiklis 114 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 38 sätestatud eesmärkide saavutamisele. Piisavate selgituste nõue peaks tagama täiendava läbipaistvuse ja võimaldama tarbijal, kes suhtleb kauplajaga veebiliidese, näiteks vestlusakna või sellega sarnase vahendi kaudu, avaldada soovi inimese sekkumiseks. Kauplejal ei tohiks olla lubatud võtta oma veebiliidese kasutusele funktsioone, mis võiksid mõjutada või pärssida tarbija võimalust teha vaba, sõltumatu ja teadlik otsus või valik.
- (13) Teatavaid tarbijale suunatud finantsteenuseid reguleeritakse konkreetsete liidu õigusaktidega, mis jäävad nende finantsteenuste suhtes kehtima. Õiguskindluse tagamiseks tuleks täpsustada, et kui konkreetseid tarbijale suunatud finantsteenuseid reguleerivas muus liidu õigusaktis on sätteid lepingueelsele teabele esitatavate nõuete või taganemisõiguse kohta, peaksid selle muu liidu õigusakti sätted kehtima nende konkreetsete tarbijale suunatud finantsteenuste suhtes, välja arvatud juhul kui nende aktidega on ette nähtud teisiti. Näiteks kui kohaldub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ¹⁹ artikkel 186, kehtivad lepingust taganemise tähtaja puhul direktiivis 2009/138/EÜ sätestatud reeglid, mitte käesoleva direktiiviga ette nähtud reeglid taganemisõiguse kohta, ja kui kohaldatav on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/17/EL²⁰ artikli 14 lõige 6, ei tohiks kohaldada käesoleva direktiivi norme taganemisõiguse kohta. Ka teatavad liidu õigusaktid, millega reguleeritakse konkreetseid finantsteenuseid,²¹ sisaldavad ulatuslikke ja üksikasjalikke norme, mille väljatöötamise eesmärk on olnud tagada, et tarbijatel oleks võimalik aru saada pakutava lepingu põhilistest omadustest. Peale selle on konkreetseid finantsteenuseid reguleerivates liidu õigusaktides (nagu direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitdilepingute kohta²²) juba praegu sätestatud reeglid piisavate selgituste kohta, mille kauplaja peab tarbijale pakutava lepingu kohta andma. Õiguskindluse tagamiseks ei tuleks käesoleva direktiivi norme piisavate selgituste kohta kohaldada selliste finantsteenuste puhul, mis kuuluvad selliste liidu õigusaktide kohaldamisalasse, mis reguleerivad konkreetset finantsteenust ja sisaldavad norme teabe kohta, mis tuleb tarbijale anda enne lepingu sõlmimist.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitdilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

²¹ Näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1238 üleeuroopalise personaalse pensionitoote (PEPP) kohta (ELT L 198, 25.7.2019, lk 1), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT L 257, 28.8.2014, lk 214).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitdilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

- (14) Tarbijale suunatud finantsteenuse lepingu sõlmimine sidevahendi abil tähendab, et kaugsidevahendeid kasutatakse sellise kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi osana, milles teenuste osutaja ja tarbija ei pea üheaegselt kohal viibima. Selleks et pidada sammu sidevahendite pideva arenguga, tuleks määratleda põhimõtted, mis kehtivad ka nende vahendite kohta, mis ei ole veel laialdaselt kasutusel või mida veel ei tunta.
- (15) Üht finantsteenuste lepingut, mis sisaldab järjestikuseid toiminguid või aja jooksul eraldi tehtavaid sama laadi toiminguid, võib eri liikmesriikides käsitleda õiguslikult erinevalt, kuid on oluline, et õigusnorme kohaldataks kõikides liikmesriikides ühtemoodi. Seetõttu on asjakohane näha ette, et finantsteenuste kauglepinguid reguleerivaid sätteid tuleks kohaldada esimese toimingu suhtes järjestikuste toimingute sarjast või aja jooksul eraldi tehtavatest sama laadi toimingutest, kui neid saab käsitleda tervikuna, sõltumata sellest, kas toimingu või toimingute sarja suhtes kehtib üks leping või mitu järjestikust lepingut. Näiteks võib esialgseks teenuse osutamise lepinguks lugeda pangakonto avamist ning toiminguteks võib lugeda näiteks raha hoiustamist pangakontole või selle sealt väljavõtmist. Kui esialgsesse teenuse osutamise lepingusse lisatakse uusi punkte, ei ole see toiming, vaid lisaleping.
- (16) Käesoleva direktiivi kohaldamisala piiramiseks ei tuleks tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepinguid puudutavaid norme kohaldada teenuste suhtes, mida osutatakse rangelt juhuti ja väljaspool kauglepingute sõlmimiseks ette nähtud kaubandusstruktuuri.
- (17) Kaugsidevahendite kasutamine ei tohiks kaasa tuua tarbijale antava teabe põhjendamatu piiramist. Läbipaistvuse huvides tuleks kehtestada nõuded selle kohta, millal enne kauglepingu sõlmimist tuleb teave tarbijale esitada ja kuidas teave peaks tarbijani jõudma. Selleks et tarbijad saaksid teha otsuseid kõiki asjaolusid arvesse võttes, peaksid nad teave saama vähemalt üks päev enne kauglepingu sõlmimist. Teave võib esitada vähem kui üks päev enne finantsteenuse kauglepingu sõlmimist ainult erandjuhtudel. Juhul kui leping on sõlmitud vähem kui üks päev enne, peaks kaupljal olema kohustus tuletada tarbijale kindlaksmääratud aja jooksul meelde võimalust finantsteenuse kauglepingust taganeda.
- (18) Teabele esitatavaid nõudeid tuleks kaasajastada ja uuendada, et lisada näiteks kaupleja e-posti aadress ning teave teatavate tarbijale suunatud finantsteenuste riski ja tootluse kohta. Samuti tuleks tarbijaid üheselt teavitada sellest, kui neile pakutavat hinda on isikupõhiselt kohandatud automatiseeritud töötluse alusel.
- (19) Kui finantsteenuse, mille kohta on sõlmitud kaugleping, hõlmab riski ja tootluse profiili, peaks see sisaldama selliseid elemente nagu riski koondnäitaja, millele oleks lisatud sõnaline kirjeldus nimetatud näitaja kohta ja selle peamised puudused, sõnaline kirjeldus nende riskide kohta, mis on finantsteenuse puhul olulised, ja maksimaalne võimalik kapitalikadu, sealhulgas teave selle kohta, kas on võimalik kaotada ka kogu kapital.
- (20) Teatavatel finantsteenustel võib olla keskkonnaalane või sotsiaalne eesmärk, näiteks aidata kaasa võitlusele kliimamuutustega või aidata vähendada liigset võlakooormust. Selleks et tarbija saaks teha teadliku valiku, tuleks talle esitada teave ka konkreetsete keskkonnaalaste või sotsiaalsete eesmärkide kohta, mida finantsteenusega taotletakse.
- (21) Teabele esitatavaid nõudeid tuleks kohandada, et võtta arvesse teatavate sidevahendite tehnilist piiratust, näiteks teatavate mobiiltelefonide ekraanidel kuvatavate tähemärkide piiratud arvu. Mobiiltelefonide ekraanide puhul tuleb juhul, kui kaupleja

on kohandanud veebiliidese sisu ja esitusviisi selliste seadmete jaoks, esitada kõige silmatorkavamal ja paremini nähtaval moel järgmine teave: teave kaupleja kohta, tarbijale suunatud finantsteenuse peamised omadused, koguhind, mille tarbija peab tarbijale suunatud finantsteenuse eest maksma, sealhulgas kõik kaupleja vahendusel tasutavad maksud, või kui täpset hinda ei ole võimalik esitada, hinna arvutamise alus, mis võimaldab tarbijal seda kontrollida, ja taganemisõiguse olemasolu või puudumine, sealhulgas nimetatud õiguse kasutamise tingimused, tähtaeg ja kord. Ülejäänud teabe võib esitada lisalehekülgedel. Samas tuleks kogu teave esitada püsival andmekandjal enne kauglepingu sõlmimist.

- (22) Kui lepingueelne teave esitatakse elektroonilisi vahendeid kasutades, tuleks teave esitada selgel ja arusaadaval viisil. Selleks võidakse teavet kuval tähelepanu tõmbavalt esile tuua, raamida ja konteksti panna. Teatavate finantsteenuste puhul on katsetatud kihtidena esitamist ja see on kasulikuks osutunud; selle kasutamist, eriti võimalust esitada põhjalikum teave hüplikakendes või linkide kaudu selle juurde kuuluvate kihtidena tuleks soodustada. Üks võimalik viis lepingueelse teabe esitamiseks on kasutada sisukorrapõhist lähenemisviisi, mille puhul saab rubriikide pealkirjade alt kuvada lisateksti. Ülatasandil leiavad tarbijad põhiteemad, millest igäihe alt saab sellel klõpsates avada pikema teksti, milles asjaomane teave esitatakse tarbijatele üksikasjalikumalt. Nii on tarbijate jaoks kogu nõutav teave ühes kohas ja samas säilitavad nad kontrolli selle üle, mida vaadata ja millal. Tarbijatel peaks olema võimalik laadida alla dokument kogu lepingueelse teabega ja salvestada see eraldiseisva dokumendina.
- (23) Tarbijatel peaks olema õigus leppetrahvide ja põhjenduskohustuseta lepingust taganeda. Kui taganemisõigust ei kohaldata põhjusel, et tarbija on sõnaselgelt nõudnud kauglepingu täitmise alustamist enne taganemistähtaja lõppu, peaks kaupleja enne lepingu täitmise alustamist tarbijale sellest asjaolust teatama.
- (24) Taganemisõiguse tulemusliku kasutamise tagamiseks ei tohiks selle kasutamise kord olla koormavam kui kauglepingu sõlmimise kord.
- (25) Elektrooniliste vahenditega sõlmitud kauglepingute puhul peaks kaupleja andma tarbijale võimaluse kasutada lepingust taganemise nuppu. Selleks et tagada lepingust taganemise nupu tulemuslik kasutamine, peaks kaupleja tagama, et see on nähtav, ja kui tarbija nuppu kasutab, peaks kaupleja selle kasutamise asjakohasel viisil dokumenteerima.
- (26) Tarbija võib vajada abi, et otsustada, milline finantsteenuse on tema vajaduste ja rahalise olukorra seisukohast kõige kohasem. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et enne finantsteenuse kauglepingu sõlmimist annavad kauplejad tarbijale sellist abi seoses nende pakutavate finantsteenustega, esitades piisavad selgitused vastava teabe kohta, sealhulgas pakutavate toodete põhiomadused. Eriti oluline on piisavate selgituste esitamise kohustus juhul, kui tarbijad kavatsevad sõlmida finantsteenuste kauglepingu ja kaupleja annab selgitusi veebivahendeid kasutades. Selleks et tagada, et tarbija saab aru sellest, kuidas leping võib tema majanduslikku olukorda mõjutada, peaks tarbijal olema alati võimalus avaldada soovi kaupleja nimel tegutseva inimese sekkumiseks.
- (27) Finantsteenuste kauglepingu sõlmimisel tuleks kauplejatel keelata oma veebiliidese ülesehituse, kujunduse, funktsiooni või toimimisviisi kasutamine moel, mis võiks mõjutada või pärssida tarbija võimalust teha vaba, sõltumatu ja teadlik otsus või valik.
- (28) Seepärast tuleks direktiivi 2011/83/EL vastavalt muuta.

- (29) Seepärast tuleks direktiiv 2002/65/EÜ kehtetuks tunnistada.
- (30) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt aidata kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamise kaudu kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (31) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta²³ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud,

²³ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/83/EL muutmine

Direktiivi 2011/83/EL muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse lõige 1b:

„1b) Artikleid 1 ja 2, artikli 3 lõikeid 2, 5 ja 6, artiklit 4, artikleid 16a–16e, artiklit 19, artikleid 21–23, artikli 24 lõikeid 1, 2, 3 ja 4 ning artikleid 25 ja 26 kohaldatakse selliste kauglepingute suhtes, mille kaupleja ja tarbija on sõlminud finantsteenuste osutamiseks.

Kui esimeses lõigus osutatud lepingud sisaldavad esialgset teenuse osutamise lepingut, millele järgnevad järjestikused toimingud või aja jooksul eraldi tehtavad sama laadi toimingud, kohaldatakse esimeses lõigus osutatud sätteid üksnes esialgse lepingu suhtes.“;

b) lõike 3 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) sõlmitakse selliste finantsteenuste osutamiseks, mis ei ole hõlmatud artikli 3 lõikega 1b“.

2. Lisatakse järgmine peatükk:

„IIIa PEATÜKK

NORMID FINANTSTEENUSTE KAUGLEPINGUTE KOHTA

Artikkel 16a

Teavitamisnõuded tarbijale suunatud finantsteenuste kauglepingute korral

1. Enne tarbija sidumist kauglepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe:

- (a) kaupleja identifitseerimisandmed ja põhitegevus;
- (b) kaupleja asukoha aadress, tema telefoninumber ning e-posti aadress; juhul kui kaupleja pakub muid veebipõhise suhtlemise vahendeid, mis tagavad tarbijale võimaluse säilitada kauplejaga peetavat kirjalikku kirjavahetust (sealhulgas kirjavahetuse kuupäeva ja kellaega) püsival andmekandjal, peab teave lisaks sellele sisaldama ka üksikasjalikke andmeid kõnealuste vahendite kohta; kõik need kaupleja pakutavad suhtlusvahendid peavad võimaldama tarbijal kauplejaga kiiresti ühendust võtta ja temaga tõhusalt suhelda; vajaduse korral esitab kaupleja ka selle kaupleja asukoha aadressi ja nime, kelle nimel ta tegutseb;
- (c) kaupleja tegevuskoha aadress, kui see erineb punkti b kohaselt esitatud aadressist, ja kui see on asjakohane, selle kaupleja aadress, kelle nimel ta tegutseb, kuhu tarbija saab saata võimalikud kaebused;
- (d) kui kaupleja on registreeritud äriregistris või muus samalaadses avalikus registris, siis see äriregister, millesse kaupleja on kantud, ja registreerimisnumber või samaväärne identifitseerimisvõimalus selles registris;

- (e) kui kaupleja tegevus on allutatud loasüsteemile, siis üksikasjalikud andmed vastava järelevalveasutuse kohta;
- (f) finantsteenuse peamiste omaduste kirjeldus;
- (g) koguhind, mille tarbija kauplejale finantsteenuse eest tasub, sealhulgas kõik seonduvad tasud ja kulud ning kõik kaupleja vahendusel tasutavad maksud, või kui täpset hinda ei ole võimalik näidata, hinna arvutamise alus, mis võimaldab tarbijal seda kontrollida;
- (h) kui see on asjakohane, teave selle kohta, et hinda on isikupõhiselt kohandatud automatiseeritud töötlusel põhineva otsuste tegemise alusel;
- (i) kui see on asjakohane, märkus selle kohta, et finantsteenus on seotud vahenditega, millega nende eriomaduste või tehtavate toimingute tõttu kaasnevad erilised riskid või mille hind sõltub finantsturgude kõikumistest, mida kauplejal ei ole võimalik mõjutada, ja et varasem tulemuslikkus ei võimalda prognoosida tulevast tulemuslikkust;
- (j) teave võimaluse kohta, et eksisteerib ka muid makse ja/või kulusid, mida ei tasuta kaupleja vahendusel või mida kaupleja ei kehtesta;
- (k) esitatud teabe kehtivusaega käsitlevad võimalikud piirangud;
- (l) tasumise ja täitmise kord;
- (m) kaugsidevahendite kasutamisega tarbijale kaasnevad erilised lisakulud, kui selliseid lisakulusid sisse nõutakse;
- (n) kui see on asjakohane, riski ja tootluse profiili lühikirjeldus;
- (o) kui see on asjakohane, teave finantsteenusega taotletavate keskkonna- või sotsiaalsete eesmärkide kohta;
- (p) taganemisõiguse olemasolu või puudumine ning kui taganemisõigus on olemas, selle kehtivusaeg ja kasutamise tingimused, sealhulgas teave summa kohta, mille tasumist tarbijalt võidakse nõuda, ning kõnealuse õiguse kasutamata jätmise tagajärjed;
- (q) kauglepingu minimaalne kehtivusaeg selliste finantsteenuste puhul, mida tuleb osutada pidevalt või korduvalt;
- (r) teave kõikide pooltel olla võivate õiguste kohta lõpetada leping varem või ühepoolselt kauglepingu tingimuste kohaselt, sealhulgas leppetrahvide kohta, mis lepingust sellisel juhul tuleneda võivad;
- (s) praktilised juhised taganemisõiguse kasutamiseks, kus on muu hulgas esitatud aadress või e-posti aadress, kuhu tuleks saata teade taganemise kohta, ja elektrooniliste vahendite kaudu sõlmitud finantslepingute puhul teave artiklis 16d osutatud lepingust taganemise nupu olemasolu ja asukoha kohta;
- (t) kõik lepingutingimused, mis käsitlevad kauglepingu suhtes kohaldatavat õigust ja/või pädevat kohut;
- (u) keel või keeled, milles lepingutingimused ja käesolevas artiklis osutatud eelteave esitatakse ning keel või keeled, milles kaupleja kohustub kokkuleppel tarbijaga nimetatud kauglepingu kehtivusaja jooksul suhtlema;

- (v) kui see on asjakohane, võimalus kasutada kaupleja suhtes kohtuvälist kaebuste lahendamise ja kahjuhüvitusnõuete mehhanismi, millele kaupleja on allutatud, ning selle juurdepääsutingimused.
2. Telefonikõnede puhul tuleb kaupleja andmed ja telefonikõne kaubanduslik eesmärk selgesti teatavaks teha iga vestluse alguses, mille kaupleja tarbijaga algatab.
- Kui tarbija annab sõnaselge nõusoleku telefonikõne jätkamiseks, tuleb erandina lõikest 1 esitada ainult kõnealuse lõike punktides a, f, g ja p osutatud teave.
- Kaupleja teavitab tarbijat muu lõikes 1 osutatud teabe laadist ja olemasolust ning esitab kõnealuse teabe lõikest 3 tulenevaid kohustusi täites.
3. Kaupleja esitab lõikes 1 osutatud teabe tarbijale vähemalt üks päev enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud.
- Kui lõikes 1 osutatud teave esitatakse vähem kui üks päev enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud, nõuab liikmesriik, et kaupleja saadaks tarbijale püsival andmekandjal meeldetuletuse võimaluse kohta kauglepingust taganeda ja menetluse kohta, mida tuleb taganemiseks järgida, nagu on ette nähtud artiklis 16b. Meeldetuletus esitatakse tarbijale hiljemalt üks päev pärast kauglepingu sõlmimist.
4. Lõikes 1 osutatud teave tehakse tarbijale kättesaadavaks püsival andmekandjal ja kujundatakse kergesti loetaval viisil, kasutades loetavas suuruses tähemärke.
- Kauplejal on lubatud esitada teave – välja arvatud lõike 1 punktides a, f, g ja p osutatud teave – kihtidena, kui see toimub elektroonilisi vahendeid kasutades.
- Juhul kui kaupleja otsustab esitada teabe kihtidena, peab lõikes 1 osutatud teabe saama välja trükkida ühe ühtse dokumendina.
- Kui lõikes 1 osutatud teabe esitamisel kasutatakse värve, ei tohi see takistada teabest arusaamist juhul, kui põhiteabedokument trükitakse välja või kopeeritakse mustvalgelt.
- Taotluse korral tehakse lõikes 1 osutatud teave kättesaadavaks nägemispuudega isikute jaoks sobilikus vormis.
5. Käesolevas artiklis sätestatud teavitamisnõuete täitmise tõendamise kohustus lasub kauplejal.
6. Kui konkreetseid tarbijale suunatud finantsteenuseid reguleerivas muus liidu õigusaktis on sätteid sellise teabe kohta, mis tuleb esitada tarbijale enne lepingu sõlmimist, kehtivad selle konkreetse finantsteenuse suhtes ainult kõnealuse liidu õigusakti sätted lepingueelse teabe kohta, välja arvatud juhul kui kõnealuse õigusaktiga on ette nähtud teisiti.

Artikkel 16b

Finantsteenuse kauglepingust taganemise õigus

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijal on 14 kalendripäeva pikkuse ajavahemiku jooksul võimalik lepingust taganeda leppetrahvita ja lepingust taganemist põhjendamata.
- Esimeses lõigus osutatud taganemistähtaja alguskuupäev on üks järgnevatest:
- (a) kauglepingu sõlmimise kuupäev;

- (b) kuupäev, kui tarbija saab kätte lepingulised tingimused ja artikli 16a kohase teabe, juhul kui see kuupäev on hilisem kui käesoleva lõigu punktis a nimetatud kuupäev.

2. Taganemisõigust ei kohaldata järgmise suhtes:

- (a) tarbijale suunatud finantsteenused, mille hind sõltub sellistest kõikumistest finantsturgudel, mida kauplajal ei ole võimalik mõjutada ja mis võivad toimuda taganemistähtaja jooksul, näiteks teenused, mis on seotud järgmisega:
- välisvaluuta;
 - rahaturuinstrumentid; vabalt võõrandatavad väärtpaberid;
 - investeerimisfondide osakud;
 - finantsfutuurlepingud, kaasa arvatud võrdväärset sularahas arveldatavad instrumentid;
 - intressiforvardid;
 - intressivahetuslepingud, valuuta vahetuslepingud ja lihtaktsiate vahetuslepingud;
 - käesolevas punktis nimetatud finantsinstrumentide ostu- ja müügioptsioonid, sealhulgas võrdväärset sularahas arveldatavad instrumentid. Sellese kategooriasse kuuluvad ennekõike valuuta- ja intressioptsioonid;
 - krüptovarad, nagu need on määratletud [*komisjoni Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (mis käsitleb krüptovaraturge ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/193 (24.9.2020, COM(2020) 593 final)) käsitleva ettepaneku artikli 3 lõike 1 punktis 2*].
- (b) selliste reisi- ja pagasikindlustuspoliiside või samalaadsete lühiajaliste kindlustuspoliiside suhtes, mille kehtivusaeg on alla ühe kuu;
- (c) sellised lepingud, mille mõlemad pooled on tarbija selgesõnalisel taotlusel täielikult täitnud enne seda, kui tarbija oma taganemisõigust kasutab.

3. Tarbija on kasutanud oma taganemisõigust lõikes 1 osutatud taganemistähtaja jooksul, kui tarbija on teate taganemisõiguse kasutamise kohta teele saatnud või lõikes 5 osutatud lepingust taganemise nuppu kasutanud enne tähtaja lõppu.

4. Käesolev artikkel ei piira siseriikliku õiguse sätteid, millega kehtestatakse ajavahemik, mille kestel ei tohi lepingust täitmist alustada.

5. Liikmesriigid tagavad, et selliste kauglepingute puhul, mis sõlmitakse elektroonilisi vahendeid kasutades, näeb kaupleja ette võimaluse kasutada lepingust taganemise nuppu, et muuta taganemisõiguse kasutamine tarbija jaoks hõlpsamaks. Nupp peaks olema selgelt tähistatud sõnadega „Taganen lepingust“ või sarnase ühetimõistetava väljendiga.

Lepingust taganemise nupp paigutatakse silmatorkavale kohale ja on kogu taganemistähtaja jooksul pidevalt kasutatav samas veebiliideses, mida kasutati kauglepingu sõlmimiseks. Lisaks sellele võib kaupleja pakkuda lepingust taganemise nuppu muu kanali kaudu.

Kaupleja tagab, et kui lepingust taganemise nappu on kasutatud, saadetakse tarbijale kohe teade, mis kinnitab seda, et taganemisõigust on kasutatud, ning mis sisaldab taganemisõiguse kasutamise kuupäeva ja kellaaega. Kaupleja esitab taganemisõiguse kasutamise kinnituse tarbijale püsival andmekandjal.

6. Kui konkreetseid tarbijale suunatud finantsteenuseid reguleerivas muus liidu õigusaktis on sätteid taganemisõiguse kasutamise kohta, kehtivad selliste konkreetsete finantsteenuste suhtes ainult kõnealuse liidu õigusakti sätted, välja arvatud juhul kui kõnealuse õigusaktiga on ette nähtud teisiti.

Artikkel 16c

Enne lepingust taganemist osutatud teenuse eest tasumine

1. Kui tarbija kasutab artikli 16b kohast taganemisõigust, võib temalt nõuda üksnes seda, et ta tasuks põhjendamatu viivitusega selle teenuse eest, mida kaupleja on kauglepingu kohaselt tegelikkuses osutanud. Tasutav summa ei ole:
 - (a) suurem kui summa, mis on proportsionaalne juba osutatud teenuse osaga võrreldes kauglepingu kogumahuga;
 - (b) mingil juhul selline, et seda saaks käsitada leppetrahvina.
2. Kaupleja ei või tarbijalt käesoleva artikli lõike 1 alusel nõuda ühegi summa tasumist, välja arvatud juhul, kui kaupleja suudab tõendada, et tarbijale anti tasumisele kuuluvast summast nõuetekohaselt teada vastavalt artikli 16a lõike 1 punktile p. Igal juhul ei või kaupleja nõuda tasumist juhul, kui kaupleja on alustanud lepingu täitmist enne artikli 16b lõikega 1 ette nähtud taganemistähtaaja lõppu ilma tarbija eelneva taotluseta.
3. Kaupleja tagastab tarbijale põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul kõik temalt kauglepingu järgi saadud summad, välja arvatud lõikes 1 nimetatud summa. Nimetatud tähtaeg algab päevast, kui kaupleja saab teate lepingust taganemise kohta.
4. Tarbija tagastab kauplejale põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul kõik summad, mille ta on kauplejalt saanud. Nimetatud tähtaeg algab päevast, kui tarbija lepingust taganeb.

Artikkel 16d

Piisavad selgitused

1. Liikmesriigid tagavad, et kauplejatelt nõutakse tarbijale piisavate selgituste esitamist tarbijale pakutavate finantsteenuste lepingute kohta, et võimaldada tarbijal hinnata, kas pakutav leping ja lisateenused on tema vajaduste ja rahalise olukorra seisukohast sobilikud. Selgitused sisaldavad järgmisi elemente:
 - (a) nõutav lepingueelne teave;
 - (b) pakutava lepingu (sealhulgas võimalike lisateenuste) põhiomadused;
 - (c) konkreetne mõju, mis pakutaval lepingul võib tarbijale olla, sealhulgas maksekohustuse täitmata jätmise või makseviivituse tagajärjed.

2. Samuti kohaldatakse lõiget 1 tarbijale antavate selgituste suhtes juhul, kui kasutatakse selliseid veebivahendeid nagu veebivestlused, juturobotid, robotnõustamine, interaktiivsed vahendid ja muud sarnased võimalused.
3. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui kaupleja kasutab veebivahendeid, on tarbijal õigus avaldada soovi inimese sekkumiseks ja et see talle võimaldatakse.
4. Kui konkreetseid tarbijale suunatud finantsteenuseid reguleerivas muus liidu õigusaktis on sätteid sellise teabe kohta, mis tuleb esitada tarbijale enne lepingu sõlmimist, ei kohaldata käesoleva artikli lõikeid 1–3.

Artikkel 16e

Täiendav kaitse veebiliideste puhul

Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ²⁴ ja nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ²⁵ kohaldamist, võtavad liikmesriigid meetmeid, millega nõutakse, et kauplejad ei kasuta finantsteenuste kauglepingute sõlmimisel oma veebiliidese ülesehitust, kujundust, funktsiooni või toimimisviisi moel, mis võiks mõjutada või pärssida tarbija võimalust teha vaba, sõltumatu ja teadlik otsus või valik.

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [24 kuud pärast selle vastuvõtmist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad alustavad nimetatud normide kohaldamist [kuupäev, mis saabub 24 kuud pärast direktiivi vastuvõtmist].

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriikliku õiguse põhiliste normide teksti.

Artikkel 3

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2002/65/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [24 kuud vastuvõtmisest].

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

²⁵ Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (ELT L 95, 21.4.1993, lk 29).

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena direktiivile 2011/83/EL, nii nagu seda on muudetud käesoleva direktiiviga, ja loetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja